

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента

ОДФ 2.06 ДИДАКТИКА

підготовки

бакалаврів

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

01 Освіта / Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

013 Початкова освіта

(код і найменування спеціальності)

Дніпро-2024 рік

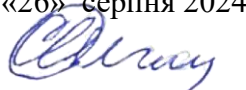
Робоча програма освітнього компонента 2. 06 Дидактика для студентів спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів для здобувачів вищої освіти II курсу.

Розробник: Інна Осадченко, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2024 року № 01

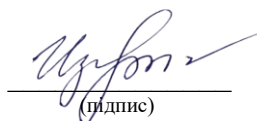
Зав. кафедри

(підпис)

Станіслав САПОЖНИКОВ, д. пед. н., професор

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «28» серпня 2024 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

Інна ЗЕРКАЛЬ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни	ОДФ 2. 01 Загальна психологія ОДФ 2. 03 Вступ до спеціальності та професійна етика ОДФ 2. 04 Загальна педагогіка	
Курс	2	2
Семестр / триместр	3	4-5
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	120/4
Кількість змістовних модулів	3	3
Годин на аудиторне вивчення	46	16
Годин на самостійне вивчення	74	104
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання освітнього компонента ОДФ 2. 06 Дидактика є формування у бакалаврів здатності конструктивно реалізовувати освітній процес у початковій школі на засадах знань загальних засад дидактики початкової школи, змісту і сутності процесу навчання у початковій школі; умінь, навичок та досвіду здійснювати контрольню-оцінювальну діяльність, формувати в учнів ключову компетентність (уміння учитися), застосовувати оптимальні методи, технології, форми та засоби навчання у початковій школі.

Завдання вивчення дисципліни «Дидактика» полягають у тому, що майбутні бакалаври спеціальності 013 Початкова освіта мають оволодіти основними педагогічними поняттями і категоріями, що стосуються дидактики початкової школи, та вміти їх застосовувати у майбутній практичній професійній діяльності.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітній компонент ОДФ 2. 06 Дидактика забезпечує набуття здобувачами освіти низки *компетентностей*.

Компетентності, що формуються:

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Програмні результати навчання:

ПР-01 Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08 Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09 Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами

ПР-13 Організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-14 Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей

ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

Після вивчення курсу «Дидактика» студенти повинні **знати:**

- нормативні вітчизняні та міжнародні документи, які визначають законодавчу базу освітнього процесу у початковій школі;
- сутність процесу навчання; закони, принципи й правила навчання;
- сутність і структуру уміння вчитися; вікову та індивідуальну характеристику молодших школярів як суб'єктів учіння;
- мотиви учіння молодших школярів;
- сутність і функції методів навчання;

вміти:

- використовувати навчальні технології в освітньому процесі початкової школи;

- використовувати найоптимальніші форми, методи навчання молодших школярів;
- застосовувати теоретичні знання в професійній діяльності;
- реалізовувати процес професійного самовиховання і самоосвіти;

володіти:

- провідними формами, методами, засобами запровадження сучасних навчальних (дидактичних) технологій у початковій школі;
- засобами раціонального застосування сучасних методів навчання у професійній діяльності вчителя початкової школи.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ДИДАКТИКИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Загальні засади дидактики початкової освіти

Предмет і функції дидактики. Становлення дидактики як науки. Зв'язок дидактики з іншими науками та педагогічним досвідом. Цілі й цінності, що об'єднують шкільну та педагогічну освіту. Початкова освіта як система. Проблеми дидактичних досліджень.

Тема 2. Зміст початкової освіти

З історії розвитку початкової освіти. Розвиток сучасного змісту початкової освіти. Поняття про Державний стандарт загальної середньої освіти. Навчальні плани та програми для початкових шкіл. Підручники для початкової школи.

Тема 3. Процес навчання у початковій школі

Сутність процесу навчання. Закони, принципи й правила навчання. Організація освітнього процесу. Розвивальний потенціал початкового навчання.

Тема 4. Сучасні підходи до реалізації освітнього процесу у початковій школі

Компетентнісний підхід як чинник модернізації навчального процесу. Гуманізація навчання й освітнього середовища. Емоційність процесу навчання. Диференціація та індивідуалізація навчання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОЦІННО-МОТИВАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Тема 5. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів

Ретроспективний аналіз проблеми контролю й оцінювання успішності учнів. Концептуальне й нормативне забезпечення контрольно-оцінювальної діяльності вчителів. Основні поняття контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

Тема 6. Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів

Тестові завдання та освітні портфоліо. Дидактичні вимоги до організації контрольно-оцінювальної діяльності вчителя.

Тема 7. Уміння учнів початкової школи учитись як ключова компетентність шкільної освіти

Сутність і структура уміння вчитися. Вікова та індивідуальна характеристика молодших школярів як суб'єктів учіння. Розвиток в учнів процесів сприймання. Мотивація учіння молодших школярів. Формування структурних компонентів уміння вчитися.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СУЧАСНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Тема 8. Методи, технології та засоби навчання у початковій школі

Сутність і функції методів навчання. Класифікація методів навчання. Методи усного викладу навчального матеріалу. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Самостійна робота учнів.

Тема 9. Навчальні технології

Інтерактивні методи а прийоми навчання. Проектна діяльність як метод навчання й розвитку. Ігрова діяльність як метод навчання й розвитку. Методи формування у молодших школярів досвіду пошукової діяльності. Засоби навчання й навчальне обладнання.

Тема 10. Форми організації навчального процесу у початковій школі

З історії розвитку організаційних форм навчання в початковій школі. Поняття «сучасний урок». Кваліфікація уроків. Алгоритм підготовки вчителя до проведення уроку.

Тема 11. Структура уроку

Структура комбінованого уроку: базова й варіативні моделі. Дидактичні особливості уроків у 1 класі. Дидактичні особливості інтегрованих уроків. Особливості підготовки та проведення відкритого уроку. Методика проведення екскурсій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													Форма контролю
	денна форма						Заочна форма							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	л а б	і н д	с.р.		го	л	п	лаб	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ДИДАКТИКИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ														
Тема 1. Загальні засади дидактики початкової освіти	10	2	2			6	10						10	Т
Тема 2. Зміст початкової освіти	12	2	2			8	10						10	Т
Тема 3. Процес навчання у початковій школі	12	2	2			8	10						10	Т
Тема 4. Сучасні підходи до реалізації освітнього процесу у початковій школі	12	2	2			8	10						10	
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8			30	40	0	0				40	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОЦІННО-МОТИВАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ														
Тема 5. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів	10	2	2			6	10						10	Т
Тема 6. Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів	12	2	2			8	14	2	2				10	У

Тема 7. Уміння учнів початкової школи учитись як ключова компетентність шкільної освіти	12	2	2			8	10					10	
Разом за змістовим модулем 2	34	6	6			22	34	2	2			30	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СУЧАСНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ													
Тема 8. Методи, технології та засоби навчання у початковій школі	12	2	4			8	14	2	2			10	Т
Тема 9. Навчальні технології	12	2	2			8	6	2	2			12	Т
Тема 10. Форми організації навчального процесу у початковій школі	12	2	2				0					0	Т
Тема 11. Структура уроку	12	2	2			8	16	2	2			12	ПК
Разом за змістовим модулем 3	48	8	10			32	72	6	6			60	
Всього	120	22	24			74	140	8	8			104	

Форми контролю: усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т
колоквіум – К

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		
		Денна форма	Заочна форма	Максимум балів
1	Тема 1. Загальні засади дидактики початкової освіти	2		1
2	Тема 2. Зміст початкової освіти	2		2
3	Тема 3. Процес навчання у початковій школі	2		2
4	Тема 4. Сучасні підходи до реалізації освітнього процесу у початковій школі	2		2
5	Тема 5. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів	2		2
6	Тема 6. Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів	2	2	1
7	Тема 7. Уміння учнів початкової школи учитись як ключова компетентність шкільної освіти	2		2
8	Тема 8. Методи, технології та засоби навчання у початковій школі	2	2	2

9	Тема 9. Навчальні технології	2	2	2
10	Тема 10. Форми організації навчального процесу у початковій школі	2		2
11	Тема 11. Структура уроку	2	2	2
Усього годин		22	8	20

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Макс. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. Загальні засади дидактики початкової освіти	2		1
2	Тема 2. Зміст початкової освіти	2		2
3	Тема 3. Процес навчання у початковій школі	2		2
4	Тема 4. Сучасні підходи до реалізації освітнього процесу у початковій школі	2		2
5	Тема 5. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів	2		2
6	Тема 6. Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів	2	2	1
7	Тема 7. Уміння учнів початкової школи учитись як ключова компетентність шкільної освіти	2		2
8	Тема 8. Методи, технології та засоби навчання у початковій школі	4	2	2
9	Тема 9. Навчальні технології	2	2	2
10	Тема 10. Форми організації навчального процесу у початковій школі	2		2
11	Тема 11. Структура уроку	2	2	2
Усього годин		24	8	20

7. Теми практичних занять (не передбачено).

8. Теми лабораторних занять (не передбачено).

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/ф	Кількість годин з/ф
1.	Особливості організації навчального процесу у малочисельній початковій школі.	8	10
2.	Специфіка побудови уроків у класах-комплектах.	8	10
3.	Актуальні проблеми розвитку сучасної шкільної освіти	8	10
4.	Тенденції розвитку початкової освіти в зарубіжжі	8	10
5.	Особливості організації сучасного стану початкової освіти в деяких зарубіжних країнах.	6	10
6.	Творці гуманістичних педагогічних систем.	6	10
7.	Характеристика сучасної психодидактики початкової школи.	8	10
8.	Проблеми та перспективи дидактики в умовах НУШ	8	10

9.	Психодидактичні умови навчання молодших школярів під час війни	8	12
10	Психодидактичні умови навчання молодших школярів дистанційно	8	12
Разом		74	104

10. Методи навчання:

Загальні:

- **Словесні** методи навчання: евристична бесіда; акроматичне пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція, інструктаж, робота з підручником.
- **Наочні** методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
- **Практичні** методи навчання: вправи, практичні й дослідні роботи.
- **Активні** методи навчання: сократівська бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).
- **Методи інформаційно-телекомунікаційних технологій:** LMS (Learning Management System) програмні додатки для адміністрування навчальних курсів в рамках дистанційного навчання (Classroom, Prometheus, Quizlet, Udemy, EdX, Coursera, Brainly, Khan Academy, СК-12). WhatsApp, Viber, Telegram.
- **Методи інтерактивного навчання:** «1-2-4-разом», «мозковий штурм у парах», «структуроване читання», «інтерактивна презентація» тощо.

За характером пізнавальної діяльності:

- *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення учнями інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

- ПР-01** - лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, метод проектів; презентація; «1-2-4-разом», «мозковий штурм у парах», «структуроване читання», «інтерактивна презентація» тощо.
- ПР-07** – навчальна дискусія; робота в малих групах;
- ПР-08** - індивідуальні роботи, рольова гра, імітація; «1-2-4-разом», «мозковий штурм у парах», «структуроване читання», «інтерактивна презентація» тощо.
- ПР-09** - лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, метод проектів; презентація; «1-2-4-разом», «мозковий штурм у парах», «структуроване читання», «інтерактивна презентація» тощо.
- ПР-10** – індивідуальні роботи, рольова гра, імітація; «1-2-4-разом», «мозковий штурм у парах», «структуроване читання», «інтерактивна презентація» тощо.
- ПР-13** – лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, метод проектів; презентація;
- ПР-16** - індивідуальні роботи, рольова гра, імітація; «1-2-4-разом», «мозковий штурм у парах», «структуроване читання», «інтерактивна презентація» тощо.

11. Методи контролю

- оцінка вирішення типових завдань;
- письмові контрольні роботи;
- усне опитування під час занять;
- оцінка рефератів по окремих розділах дисципліни з використанням монографічної і періодичної літератури;
- дистанційний контроль;
- іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти. Іспит

Поточне оцінювання та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	40	100
Поточний контроль												
2	2	2	2	2	4	4	4	2	4	4		32
Контроль самостійної роботи												
2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4		28

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і

використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F
--	------	---

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування.

Форма підсумкового контролю: іспит.

15. Завдання для іспиту

Іспит з дисципліни включає виконання студентами індивідуальної роботи. Індивідуальна робота студентів полягає у виконанні індивідуального пошукового творчого завдання та складається з наступних етапів:

- обрання однієї із запропонованих тем;
- теоретичне опрацювання теми через збір, конспектування та анотування наукової літератури;
- аналіз зібраних наукових джерел;
- написання творчого звіту про ступінь розробки даної проблеми в сучасній психологічній теорії та практиці у вигляді наукових тез;
- захист звіту.

16. Питання на іспит

1. Предмет і функції дидактики. Становлення дидактики як науки.
2. Зв'язок дидактики з іншими науками та педагогічним досвідом.
3. Цілі й цінності, що об'єднують шкільну та педагогічну освіту.
4. Початкова освіта як система.
5. Проблеми дидактичних досліджень.
6. Розвиток сучасного змісту початкової освіти.
7. Поняття про Державний стандарт загальної середньої освіти.
8. Навчальні плани та програми для початкових шкіл.
9. Підручники для початкової школи.
10. Сутність процесу навчання. Закони, принципи й правила навчання.
11. Організація освітнього процесу.
12. Розвивальний потенціал початкового навчання (самостійне опрацювання).
13. Компетентнісний підхід як чинник модернізації навчального процесу.
14. Гуманізація навчання й освітнього середовища.
15. Емоційність процесу навчання.
16. Диференціація та індивідуалізація навчання.
17. Ретроспективний аналіз проблеми контролю й оцінювання успішності учнів.
18. Концептуальне й нормативне забезпечення контрольної-оцінювальної діяльності вчителів.
19. Основні поняття контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.
20. Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів: тестові завдання та освітні портфоліо.
21. Дидактичні вимоги до організації контрольної-оцінювальної діяльності вчителя.
22. Сутність і структура уміння вчитися.
23. Вікова та індивідуальна характеристика молодших школярів як суб'єктів учіння.
24. Розвиток в учнів процесів сприймання.

25. Мотивація учіння молодших школярів. Формування структурних компонентів уміння вчитися.
26. Сутність і функції методів навчання.
27. Класифікація методів навчання.
28. Методи усного викладу навчального матеріалу.
29. Наочні методи навчання.
30. Практичні методи навчання.
31. Самостійна робота учнів.
32. Навчальні технології.
33. Інтерактивні методи а прийоми навчання.
34. Проектна діяльність як метод навчання й розвитку.
35. Ігрова діяльність як метод навчання й розвитку.
36. Методи формування у молодших школярів досвіду пошукової діяльності.
37. З історії розвитку організаційних форм навчання в початковій школі.
38. Поняття «сучасний урок». Кваліфікація уроків.
39. Алгоритм підготовки вчителя до проведення уроку.
40. Структура комбінованого уроку: базова й варіативні моделі.
41. Дидактичні особливості уроків у 1 класі.
42. Дидактичні особливості інтегрованих уроків.
43. Особливості підготовки та проведення відкритого уроку.
44. Методика проведення екскурсій.

16. Методичне забезпечення

- робоча навчальна програма дисципліни;
- залікові матеріали;
- конспекти лекцій;
- інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

17. Рекомендована література

Основна

1. Зубцова Ю. Є. Дидактика початкової освіти : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 013 "Початкова освіта" освітньо-професійної програми "Початкова освіта". Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 142 с.
<https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/19233?locale-attribute=en>
2. Кіт Г.Г. Дидактика початкової освіти : практикум / Г. Г. Кіт, О. Б. Петрович, І. В. Карук. – Вінниця : Документ Принт, 2020. 249 с
<http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/12304/3/40.pdf>
3. Павленко Ю. Г. Робочий зошит з дидактики : навч.-метод. посібн. для студ. спец.-ті 013 Початкова освіта / Ю. Г. Павленко / Полтавський нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. 2-ге вид. переробл. і доповн. Полтава : ПП Астроя, 2020. 50 с
<http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
4. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник для студентів пед. ф-тів. Київ : Грамота, 2012. 504 с.
5. Скоромна М. В. Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Дидактика» [для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 01Освіта/Педагогіка спеціальності 013 «Початкова освіта» денної та заочної форм навчання]. Одеса : Університет Ушинського, 2020. 23 с.
<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/12896/1/Skoromna%20Marianna%20Volodymir>

Допоміжна

6. Данилюк О., Осадченко І. Мовленнєвий етикет спілкування учнів нової української школи. *Сучасні тенденції розвитку лінгвістики та лінгводидактики : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (11 травня 2022 р.)*. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2022. С. 190–193. <https://ep3.nuwm.edu.ua/23678/>

7. Осадченко І. І. Концепція соціально-освітнього центру «ODNOWA» із наскрізним психологічним супроводом особистості під час і після війни // *Сучасна освіта: методологія, теорія, практика. V Всеукраїнська науково-практична конференція (з міжнародною участю) (31 травня 2022 року / 1 січня 2023 року)*. Дніпро: Акцент ПП. 2022. С. 45–51. (відеозапис (01.38): https://www.youtube.com/watch?v=mBF-tAnLBAM&ab_channel=%D0%9C%D0%93%D0%9F%D0%86%22%D0%91%D0%B5%D0%B9%D1%82-%D0%A5%D0%B0%D0%BD%D0%B0%22Осадченко І. Банк запитань: збагачення словникового запасу учнів. *Учитель початкової школи*. 2020. № 11–12. С. 42–43. <https://journals.ua/reader/32427.html?list=2>

8. Осадченко І., Данилюк О. Психопедагогічні рекомендації щодо адаптації українських дітей-біженців у польських школах. Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи: Збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Житомир, 4 квітня 2024 року) / Ред. колегія: Л. Котлова, Л. Бутузова, С. Максимець / М-во освіти і науки України, Житомирський державний університет імені Івана Франка, соціально-психологічний факультет. Житомир, Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. С. 275–279. [2024 ЗБІРНИК 2 Актуальні питання розвитку особистості сучасність інновації перспективи 24.pdf \(zu.edu.ua\)](#)

9. Осадченко І., Данилюк О. Формування національно-мовної особистості засобами народної педагогіки «Педагогічний поступ»: *матеріали I Всеукраїнського круглого столу* (Луцьк, 15 листопада 2021 р.) / За заг. ред. проф. Пріми Р. М. Луцьк: ФОП Іванюк В. П., 2021. С. 104–107.

10. Осадченко І. І. Дидактичний кейс : технології розвитку мовлення молодших школярів: *Метод. рек.* Черкаси : Тирада, 2019. 48 с.

11. Осадченко І. І. Дидактичний кейс : застосування технології інтерактивного навчання у початковій школі : *Метод. рек.* Черкаси : Тирада, 2019. 84 с.

12. Осадченко І. І. Застосування технологій ситуаційного навчання в умовах інклюзивної освіти: *Соціальна допомога і соціальна робота: виклики сучасності: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Луцьк, 11–12 трав. 2023 р.) / упоряд.: О. Жук, В. Малиновський, О. Сільвестрова, І. Сушик. Луцьк: ЛНТУ, 2023. С. 266–267. <https://lntu.edu.ua/uk/diyalnist/naukova/biznes-innovaciyiny-centr/naukovi-zahodi/materialy-naukovykh-konferentsiy>

13. Осадченко І. Ідеї ноосферної концептуалізації материнської школи». *Зб. м-лів XX Міжнародної науково-практичної конференції «Ідеї академіка Вернадського і науково-практичні проблеми сталого розвитку освіти і науки»* (м. Кременчук, 23-24 червня 2023 року), Кременчук, 2023. С. 21-22. http://vernadsky.kdu.edu.ua/zbirnik.php?id_nom=2; http://vernadsky.kdu.edu.ua/statti/_20-21.pdf

14. Осадченко І. Обґрунтування поняття «дидактична система» у контексті сучасної початкової школи». *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи: матеріали Першої міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції* (Київ, 18 квітня 2019 р.). Київ: Фенікс, 2019. С. 29–32. https://lib.iitta.gov.ua/717220/1/DTiP_2019_04%20konf.pdf

15. Осадченко І. І. Нові форми і методи навчання // *Забезпечення якості освітнього процесу – основне завдання кафедр університету. Збірка доповідей за результатами наради із завідувачами кафедр НУБіП України та його відокремлених*

структурних підрозділів 15 березня 2023 року. Київ. Редакційний відділ НУБіП України, 2023. 103 с. С. 53–64.

16. Осадченко І. І. Психопедагогічні особливості навчання українських школярів за кордоном та в Україні у період війни. *Зб. м-лів Міжнародної науково-практичної конференції «Виклики сучасної освіти зумовлені екстремальними умовами функціонування»* (м. Берегово, 30 березня 2023 року), Берегово, 2023. С. 345-347.

17. Осадченко І. І., Сидоренко С. І. Майстерність учителя стимулювати творчу активність молодших школярів на уроках української мови та читання. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. Умань: СПД Жовтий, 2019. Ч. 1. С.131–142. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/187694/186902> (дата звернення: 13.09.2020)

18. Осадченко І., Словік О., Барна М. Психопедагогічні рекомендації для роботи з дітьми 6–11 років (для вчителів початкової школи, які у час війни проводять уроки офлайн та онлайн; психологів; молодших школярів та їхніх батьків): У рамках міжнародного волонтерського мініпроєкту «Урок для дітей України» (під час і після війни). Вип. 1. Умань: Громадська організація «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури», 2022. 41 с. <https://drive.google.com/drive/u/1/folders/104UvoFu0cLjce4syTLKpmgQyiAPWaiw5>

19. Осадченко І., Словік О., Барна М. Психопедагогічні рекомендації для роботи з дітьми 6–11 років під час і після війни (для вчителів початкової школи, соціальних працівників/педагогів, психологів, батьків молодших школярів, а також здобувачів ОР «бакалавр» спеціальності «Соціальна робота»). Вип. 2., 2-е вид., переробл. і допов. Умань: Громадська організація «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури», 2022. 29 с. <https://drive.google.com/file/d/1HikqugbNyLqsGLbpXNPYlolQrJKQLhbg/view>

20. Осадченко І., Словік О., Барна М. Психопедагогічні рекомендації для роботи з дітьми 6–11 років під час і після війни (для вчителів початкової школи, соціальних працівників/педагогів, психологів, батьків молодших школярів, а також здобувачів ОР «бакалавр» спеціальності «Соціальна робота»). Вип. 3. Умань, Люблін: Громадська організація «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури», «Fundacja EduSEN», Stowarzyszenie KLANZA, 2022. 42 с. <https://drive.google.com/file/d/1vfvra1bxHxllNYFrJIEX05RNBs5v9oc/view>

21. Осадченко І., Словік О. Психодидактична сутність поняття «творчі здібності молодших школярів» у творчості В. Сухомлинського. *Дидаскал : часопис : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Трансформації вищої педагогічної освіти: світовий і український контекст»*, 16–17 лист. 2021 р. / Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. № 22. С. 190–192. <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/18385>

22. Осадченко І. Сутність середовищного підходу у контексті ноосферної педагогіки. *Кременчуччина – основа проєктування освіти регіону під час випробувань і надалі : Матеріали III-ї науково-педагогічної експедиції Науково-дослідної лабораторії з вивчення і розроблення гуманітарних ідей академіка В. І. Вернадського : методичний посібник / За наук. ред. А. П. Самодрини*. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2022. С. 194–199. <https://drive.google.com/file/d/1vfvra1bxHxllNYFrJIEX05RNBs5v9oc/view>

23. **(Web of Science)** Grigoryeva, Stella G., Osadchenko, Inna I., Zhytnukhina, Kateryna P. Psychological and Pedagogical Factors of the Formation of Responsible Attitude to a Future Profession in Students of Higher Pedagogical Institutions (Психопедагогічні чинники формування відповідального ставлення до майбутньої професії у студентів педагогічних закладів вищої освіти). *ARPHA Proceedings*. IFTE-2019. P. 233–250 <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000520005200024?SID=EUW1ED0A3EPrPrvIRRDy5QqLs6HTe> ; DOI: [10.3897/AP.1.E0216](https://doi.org/10.3897/AP.1.E0216)

24. Osadchenko I. I. Psycho-pedagogical conditions of educational environment establishment in academic institutions: problems of current Ukrainian educational reforms.

Monografia. Czas na wychowanie. Radom: Wyd. Instytutu Naukowo-Wydawniczego „Spatium”. 2020. S. 172–182. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/12857> (дата звернення: 28.04.2020)

Інформаційні ресурси, у т. ч. в мережі Інтернет

1. Нормативно-правова база МОН України [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/normativno-pravova-baza1.html>
2. Про забезпечення безперешкодного доступу до навчальних закладів : Лист МОН від 13.08.2014 № 1/9-414 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation/other/42597/>